

Paní a pánové, krajský soud trestní v Praze formuloval svoji žádost o vydání Jána Ursínyho tak, že žádá o jeho vydání ke stíhání pro paragrafy v úvodu zprávy citované. Imunitní výbor projednal tuto žádost 16. března 1948 a jednomyslně se usnesl doporučit ÚNS, aby Ján Ursíny byl k stíhání pro citované delikty vydán.

Jménem imunitního výboru jako zpravodaj vás žádám o schválení usnesení výboru imunitního. *(Potlesk.)*

Podpredseda Komzala: Ku slovu nie je nikto prihlásený, rozprava odpadá.
Pristúpime k hlasovaniu.

Pán zpravodajca navrhuje menom výboru imunitného, aby ústavodarné Národné shromaždenie dalo súhlas k trestnému stíhaniu posl. Ursínyho.

Kto s tým návrhom pána zpravodajcu súhlasí, nech zdvihne ruku. *(Deje sa.)*

To je väčšina. Tým ústavodarné Národné shromaždenie usnieslo sa dať súhlas k trestnému stíhaniu posl. Ursínyho. Tým je vybavený 8. odsek poriadku.

Digitální knihovna. Ústavodárné NS RČS 1946 – 1948 – stenoprotokoly. 98. schůze. Čtvrtek 18. března 1948.

Dokument č. 161

Vyhodnotenie spisového materiálu Demokratickej strany z apríla 1948.

P o v e r e n í c t v o v n ú t r a

Číslo: 5083 - III/19-1948

V Bratislave 3. apríla 1948.

Predmet: Materiál DS.

D ô v e r n é !

k číslu: 22/48 sekr. dôv.

Pán

povereník dr. Okáli

Prílohy: 1

Písomný materiál zabavený na bývalom Ústrednom sekretariáte DS v Bratislave a na okresných sekretariátoch DS mimo Bratislavy, je príslušným oddelením spracúvaný a evidenčne presne zachytený jak podľa osôb, tak podľa povahy vecí. Pre obsiahlosť tohoto materiálu jeho spracovanie si vyžiada asi jeden mesiac.

Tento materiál bol roztriedený do týchto skupín:

1 materiál politický

2 materiál hospodársky

3 materiál bezpečnostný

4 materiál vojenský

Materiál politický:

Obsahuje príписы a dožiadania rôznych súkromných osôb, adresované buď priamo sekretariátom, alebo k rukám určitých bývalých exponentov DS. Jedná sa prevážne o žiadosti intervenčné, či už pri získavaní miest, povyšovaní v štátnych úradoch, vo veciach živnostenských, poľnohospodárskych, bytových a pod.

Obežníky, ktoré vydával Ústredný sekretariát DS na okresné alebo miestne sekretariáty a hlásenia týchto sekretariátov, čo bolo v týchto veciach zariadené.

Na základe materiálu Ústredného sekretariátu DS podávali okresné, poľažne miestne sekretariáty hlásenia o určitých osobách, podľa pokynov Ústredného sekretariátu DS, mesačné situačné správy pre Ústredný sekretariát DS jak z hľadiska politického, tak aj hospodárskeho.

Zoznamy zamestnancov DS, prihlasovacie listy členov DS, členský a kartotečný zoznam Odboru mladých demokratov, litografované životopisy niektorých exponentov DS, ktorí boli napadnutí buď odbojovými zväzmi, alebo v rámci očistnej akcie prevádzanej v roku 1947.

V tomto politickom materiále nachádza sa odcudzený materiál z Kriminálnej ústredne v Bratislave z dôb býv.(alého) Slovenského štátu. Jedná sa o trestné oznámenia, podávané býv.(alými) žandárskymi stanicami na neznámych páchatel'ov pre rozširovanie ilegálnych tlačív. Z týchto oznámení, resp. zápisníc vyberali mená osôb, ktoré tu figurovali ako svedkovia a cestou okresných alebo miestnych sekretariátov zisťovali, či tieto osoby po oslobodení ČA sú členmi KSS a či zaujímajú nejaké význačnejšie postavenie. Na základe týchto poznatkov zahájili, alebo chceli zahájiť škandalizačnú kampaň, pravdepodobne v dennej tlači, proti týmto osobám.

Najobsiahlejší materiál, čo sa týka osôb má Fraštacký, Dr. Bugár a Víboch. Jedná sa tu najviac o intervenčné záležitosti.

Hospodársky materiál

V tomto materiále nachádzajú sa hospodárske prehľady a niektoré návrhy na zlepšenie výrobných procesov v znárodnenom priemysle, účtovnícke veci sekretariátov, výkazy a pod.

Bezpečnostný materiál

Tento materiál bol už vyhodnotený a jedná sa o príslušníkov ZNB, za ktorých bolo cestou sekretariátu intervenované a ich povyšovanie, alebo prijatie do služieb, poľažne aby boli, alebo neboli premiestňovaní, pričom sa sledoval záujem DS.

Konkrétny menný zoznam, ako aj materiál, ktorý o tomto pojednáva bol postúpený dňa 22. marca 1948 s 31 prílohami a 26. marca 1948 spolu s 50 prílohami Zemskému veliteľstvu ZNB, v rámci očisty.

V tomto materiále nachádza sa niekoľko spisov, ktoré pojednávajú o príslušníkoch VII. odboru Povereníctva vnútra. Väčšina tohoto materiálu išla k rukám škpt. Kukliša, ktorý ho používal ako k útokom v tlači, tak aj k útokom na pôde SNR. Medzi týmito spismi nachádza sa niekoľko spisov v odpise, poprípade v origináli, ktorých pôvod pochádza zo VII. odboru Povereníctva vnútra.

Materiál vojenský

Jedná sa tu len o niekoľko spisov, ktoré sa týkajú vojenských osôb, za ktoré bolo intervenované vo veci povyšovania.

Vzhľadom na využitie tohoto materiálu prevádza sa presná evidencia osôb, ktoré sú v týchto spisoch spomínané, alebo evidencia podľa povahy vecí. Po skončení tohoto vyhodnotenia materiál bude odstúpený príslušným oddeleniam k ďalšiemu úradnému pokračovaniu.

O výsledku bude podaná správa.

V prílohe prikladám žiadanú správu pre súdr.(uha) Bašťovanského.

Prednosta III. odboru

pplk. Viktory

Slovenský národný archív Bratislava, f. Povereníctvo vnútra, sekretariát, kart. 189

Dokument č. 162

Výzva členom Československej sociálnej demokracie na Slovensku k zlúčeniu sa s KSS z 15. apríla 1948.

Všetkým členom Čs.(Československej) soc.(iálnej) demokracie na Slovensku

Súdruhovia a súdružky!

Z veľkého februárového víťazstva ľudu nad reakciou musíme úprimne a otvorene vyvodit' všetky dôsledky.

Pracujúci ľud našej Republiky zvíťazil nad spiatočníkmi, ktorí chceli spojení so zahraničnou reakciou rozvrátiť naše ľudové zriadenie, tak rázne a presvedčivo, tak rýchlo a demokraticky, že vzbudil údiv u pokrokových a mierumilovných ľudí na celom svete. Naš ľud preto tak slávne zvíťazil, že postupoval jednotne a na jeho čela stála taká pevná, marxisticky jednotná, ľudu dôsledne oddaná socialistická sila, akou je Komunistická strana Československa a Komunistická strana Slovenska.

Ďalší vývin nášho ľudového štátu, nehatený už kapitalisticko-veľkostatkárskou reakciou vo vláde, a vo verejných orgánoch, náš vývin k šťastnej socialistickej budúcnosti vyžaduje, aby bola robotnícka trieda politicky a organizačne jednotná a aby na čele nášho ľudu a ľudového štátu stála jednotne socialistická strana. Tento záver vyvodili z udalostí aj naši českí vedúci súdruhovia, ktorých socialistický ba demokratický postoj je dobre známy. Predstavenstvo Čs. soc. demokracie sa za predsedníctva súdruha Fierlingera na svojom zasadnutí dňa 10. apríla uznieslo, aby zastupiteľstvo strany rokovalo o zjednotení sociálnej demokracie s Komunistickou stranou Československa.

Na Slovensku dospelo členstvo sociálnej demokracie, verné národu, Republike a socializmu, k tomuto presvedčeniu už skôr. Poznalo potrebu jednoty už v ilegálnom boji proti nemeckým fašistickým potlačovateľom a ich domácim agentom a úsilie o jednotu socialistického tábora sa zavŕšilo za Slovenského národného povstania zjednotením Sociálnej demokracie s Komunistickou stranou Slovenska na pamätnom zjednocovacom zjazde 17. septembra 1944.

Teraz si už musíme otvorene priznať, že založenie Strany práce z r. 1945, neskoršej sociálnej demokracie na Slovensku bolo veľkou chybou. Tento krok mohol viesť len k triešteniu socialistických síl na Slovensku a k posilneniu reakcie, ktorej záludné ciele sme v posledných časoch poznali a s ktorou náš ľud tak slávne zúčtoval.

Nastal čas, aby sme napravili túto chybu. Preto podpísaní členovia Ústredného akčného výboru Československej sociálnej demokracie na Slovensku, členovia jej zemského a bratislavského krajského vedenia vyhlasujeme, že rozpúšťame organizácie Čs.(Československej) soc.(iálnej) demokracie na Slovensku a vstupujeme do Komunistickej strany Slovenska. Vyzývame všetkých súdruhov, funkcionárov a členov Čs.(Československej) soc.(iálnej) demokracie na Slovensku, aby takisto vstúpili do Komunistickej strany Slovenska